

Народна банка Србије

ЦЕНТАР ЗА ПОСЕБНУ КОНТРОЛУ – AML

**АНАЛИЗА ОДГОВОРА НА ДОСТАВЉЕН УПИТНИК
О АКТИВНОСТИМА ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ
ЛИЗИНГА ИЗ ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА РИЗИКОМ
ОД ПРАЊА НОВЦА, ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА
И ФИНАНСИРАЊА ШИРЕЊА ОРУЖЈА ЗА
МАСОВНО УНИШТЕЊЕ ЗА 2025. ГОДИНУ**

Београд, април 2026. године

Уводне напомене

Народна банка Србије, у оквиру надзора пословања давалаца финансијског лизинга (у даљем тексту: ДФЛ), посредно прати и анализира активности у области управљања ризиком од прања новца, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење (у даљем тексту: ПН/ФТ/ФШОМУ) и најмање једном годишње објављује анализу података односно одговора из Упитника о активностима ДФЛ у области управљања ризиком од ПН/ФТ/ФШОМУ (у даљем тексту: Упитник).

Анализа Упитника сачињава се како би се сагледала улога и значај сектора ДФЛ у целокупном систему спречавања ПН/ФТ/ФШОМУ. Ова анализа утиче и на даље унапређење приступа заснованог на процени ризика у вршењу надзора активности ДФЛ у области управљања ризиком од ПН/ФТ/ФШОМУ.

Питања у Упитнику груписана су у десет целина:

Део I: Општи подаци о ДФЛ

Део II: Подаци о странкама

Део III: Структура странака по процењеној категорији ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ

Део IV: Структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке

Део V: Подаци о производима, услугама и трансакцијама

Део VI: Поверавање послова који се односе на радње и мере познавања и праћења странке трећим лицима

Део VII: Обука запослених

Део VIII: Организациона структура

Део IX: Достављање интерних извештаја овлашћеном лицу и извештавање Управе за спречавање прања новца (у даљем тексту: Управа)

Део X: Интерна ревизија и унутрашња контрола

Основни циљеви анализе достављених одговора јесу:

- сагледавање тренутног стања у процесу препознавања, мерења и управљања ризиком од ПН/ФТ/ФШОМУ путем посла финансијског лизинга;
- посредно праћење развоја система управљања ризиком од ПН/ФТ/ФШОМУ код ДФЛ;
- уочавање евентуалних слабости и благовремено указивање ДФЛ на потенцијалну изложеност овом ризику;

– упућивање на адекватну примену установљених правила и принципа заснованих на познавању клијената.

За извештајни период 1. 1 – 31. 12. 2025. године, сви ДФЛ који послују на тржишту финансијског лизинга Републике Србије одговорили су на достављене упитнике, те је анализа у наставку заснована на њиховим одговорима.

Садржај:

I. Основна запажања	4
II. Општи подаци о даваоцима финансијског лизинга	6
III. Подаци о странкама	7
IV. Структура странака по процењеном степену ризика	9
V. Структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке	13
VI. Подаци о производима и услугама	14
VII. Поверавање послова који се односе на радње и мере познавања и праћења странке трећем лицу	15
VIII. Обука запослених	15
IX. Организациона структура	16
X. Достављање интерних извештаја овлашћеном лицу и извештавање Управе	17
XI. Интерна ревизија и унутрашња контрола	17

I. Основна запажања

На основу извршене анализе, првенствено инхерентног ризика изложености ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ, односно квантитативних и квалитативних података и информација из Упитника, као и података и информација у вези са управљањем и контролом овим ризиком, изведен је општи закључак да је изложеност ДФЛ ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ и у овом, као и у раније анализираним периодима, на ниском нивоу.

Ниска изложеност ДФЛ ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ последица је следећег:

Према **величини пословне мреже**, сектор ДФЛ је нискоризичан, с обзиром на број странака с којима је успостављен пословни однос, мали број филијала/експозитура, као и укупан број запослених чији посао подразумева непосредан контакт с клијентима. Дана 31. 12. 2025. године у Републици Србији 13 ДФЛ-а је имало дозволу за обављање послова финансијског лизинга, са укупно 449 запослених, од којих посао 254 запослена подразумева непосредни контакт са странкама и спровођење неких од радњи и мера познавања и праћења странке. Странке су на крају извештајног периода биле у могућности да успоставе пословне односе на укупно 33 локације у земљи, а сви ДФЛ су заједно бројали осам огранака. Укупан број странака на дан 31. 12. 2025. године је 28.583, што је за 1.595 странака, односно 5,91%, више него на дан 31. 12. 2024. године.

Структура странака је други фактор који утиче на то да је изложеност овог сектора ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ ниска, с обзиром пре свега на структуру странака према резидентности, те чињеницу да нерезиденти имају занемарљив удео у укупном броју странака, од 0,15%.

На дан 31. 12. 2025. године доминантан удео у укупном броју странака (67,86%) имају резиденти правна лица. У оквиру сектора ДФЛ-а, странке су, према анализи ризика, подељене у три категорије – ниског, средњег и високог ризика од изложености ПН/ФТ/ФШОМУ, при чему је највећи број сврстан у категорију средњег ризика, и то укупно 15.364 странке, са учешћем од преко 53%. На другом месту налазе се странке сврстане у категорију ниског ризика, и то 10.750 странака, са учешћем од око 37,61%, док се на трећем месту налазе странке оцењене као високоризичне, којих има 2.469, и чине 8% укупног броја странака. Већина клијената који су оцењени као високоризични јесу резиденти правна лица, а у ову категорију су претежно сврстани због ризика делатности којом се баве. Када је реч о нерезидентима, свега три странке су сврстане у висок степен ризика – два физичка и једно правно лице. Као и у претходно анализираним периодима, није било значајних промена у структури странака по резидентности.

Када је реч о **производима и услугама**, с обзиром на то да је готово једина дозвољена делатност ДФЛ-а финансијски лизинг, ако се посматра број, укупна и просечна вредност свих закључених уговора о финансијском лизингу, као и

подаци о броју, укупној и просечној вредности ових уговора закључених са странкама које су процењене као високоризичне, долази се до закључка да је и по овом фактору изложеност ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ ниска, као и у претходно посматраним извештајним периодима.

Што се тиче **поверавања послова који се односе на радње и мере познавања и праћења странке трећем лицу**, свега један ДФЛ је ове послове поверио трећем лицу, и то својој матичној банци, односно оснивачу, што је такође један од показатеља ниске изложености ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ.

Запажања до којих се дошло анализом података и информација у вези с мерама које су ДФЛ предузели ради адекватног управљања и контроле односно ублажавања ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ, у посматраном периоду, указују на то да су мере ефикасне и да њихова примена у довољној мери утиче на умањење овог ризика којем су ДФЛ изложени, односно да се наведеним ризиком, иако је на ниском нивоу, адекватно управља. Приликом процене управљања и контроле ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ, у обзир су узети следећи показатељи:

- ДФЛ посвећују дужну пажњу обуци запослених, у оквиру које се запослени у свим ДФЛ упознају и с последицама непримењивања закона и процедура којима је регулисано спречавање ПН/ФТ/ФШОМУ. Обуке се врше путем радионица, или комбиновањем радионица и учења на даљину (нпр. *e-learning*, вебинари и сл.), и то најмање једном у току године;

- Посебан АМЛ програм, односно апликацију у којој обавља послове у вези са спречавањем ПН/ФТ/ФШОМУ на крају извештајног периода имало је 11 ДФЛ, при чему код десет наведени програм, односно апликација, омогућава и класификацију странака по степену ризика, док је један ДФЛ у процесу увођења овог програма.

- Сви ДФЛ примењују листе индикатора за препознавање сумњивих трансакција у вези а ПН/ФТ/ФШОМУ објављене на сајту Управе, као и листе означених лица, које су донели Савет безбедности Уједињених нација и друге међународне организације у којима је Република Србија члан;

- ДФЛ су успоставили сопствене системе за управљање ризиком од ПН/ФТ/ФШОМУ и адекватан и свеобухватан систем унутрашњих контрола с механизмима који обезбеђују да одговарајући нивои руководства буду благовремено обавештени о одступањима од примене процедура како би се предузеле неопходне мере;

- ДФЛ не примењују поједностављене радње и мере на све странке које су класификовале у низак ризик, већ на 97,52% странака ниског ризика. Појачане радње и мере ДФЛ примењују на све странке класификоване у висок ризик, док се на највећи број странака примењују опште радње и мере;

– У извештајном периоду није било ниједног раскида пословног односа услед немогућности спровођења радњи и мера познавања и праћења странке, док је код три ДФЛ било девет случајева одбијања понуде за успостављање пословног односа и извршења трансакције због немогућности извршења наведених радњи и мера.

– У извештајном периоду пријављено је 25 извештаја о сумњивим активностима;

– Сви ДФЛ изјаснили су се да нису уочили околности које су утицале на повећање ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ, а које нису наведене у постојећим индикаторима за пријаву сумњивих активности (тзв. ризици у настајању).

Иако је резидуални ризик од ПН/ФТ/ФШОМУ у овој области низак, то никако не значи да се сме занемарити. ДФЛ су дужни да, у својству обвезника Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: ЗСПНФТ), предузимају све прописане радње и мере неопходне за откривање и спречавање ПН/ФТ/ФШОМУ.

II. Општи подаци о даваоцима финансијског лизинга

На територији Републике Србије, на дан 31. 12. 2025. године, дозволу за обављање послова финансијског лизинга имало је 13 ДФЛ, а пословало је 12 ДФЛ¹, од којих је њих пет пословало преко укупно осам огранака.

У целокупном сектору ДФЛ-а, на крају извештајног периода било је ангажовано 449 запослених, са укупно 254 запослена (преко 56% свих запослених) чији посао подразумева непосредни контакт са странкама и спровођење неке од радњи и мера познавања и праћења странке.

На нивоу сектора, просечан број странака по запосленом који непосредно обавља послове у вези са странкама и спровођењем радњи и мера познавања и праћења странке на крају извештајног периода износио је 112, што представља незнатно смањење у односу на 2024. годину, када је износио 115.

На основу наведеног долази се до закључка да је, према величини пословне мреже, као фактора који утиче на изложеност ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ, процењена изложеност ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ ниска, као што је било процењено и у претходно посматраном периоду.

¹ Један ДФЛ је, уз претходно прибављену сагласност Народне банке Србије, у поступку спровођења добровољне ликвидације.

III. Подаци о странкама

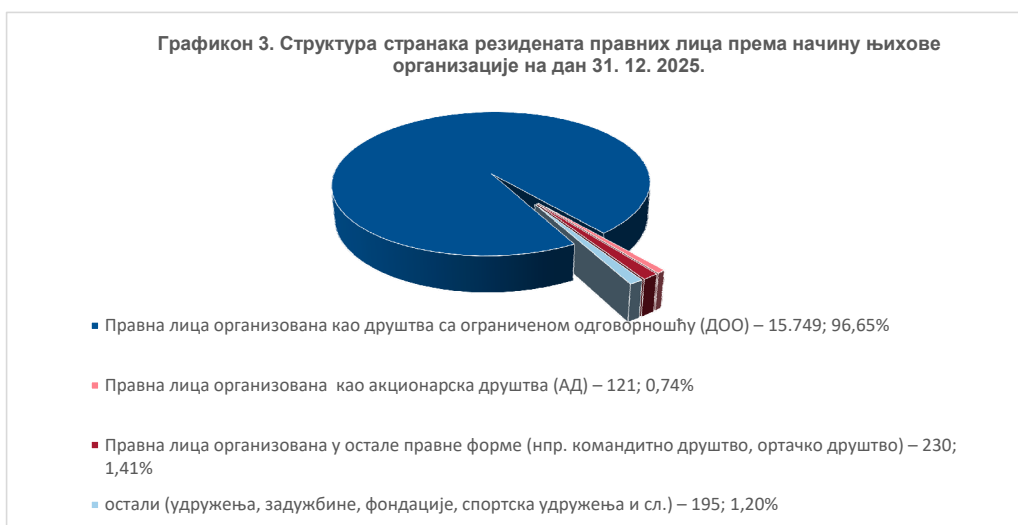
Укупан број странака на дан 31. 12. 2025. године био је 28.583, при чему највећи део странака, преко 99%, чине резиденти (Графикон 1). У односу на претходно посматрани извештајни период, укупан број странака је повећан за 1.595, или за 5,91%.

Највеће учешће у укупном броју странака имају резиденти правна лица – 67,86% (укупно 19.395), а затим следе резиденти физичка лица која обављају делатност, са учешћем од 23,19% (укупно 6.635), резиденти физичка лица – 8,8% (укупно 2.510), док је нерезидената физичких лица свега три, а нерезидената правних лица 40, и имају занемарљиво учешће (Графикон 2), тако да географски фактор нема утицаја на рањивост сектора финансијског лизинга.

С обзиром на то да највећи број резидената чине правна лица, у наставку је дат графички приказ њихове структуре коју чине: правна лица организована као друштва са ограниченом одговорношћу, правна лица организована као акционарска друштва, правна лица која су организована у остале форме (попут командитних и ортачких друштава) и она која не припадају ниједној претходно наведеној категорији, већ је реч о, на пример, удружењима, задужбинама, фондацијама, спортским удружењима и сл. (категорисани као *остали*) (Графикон 3).

Највише резидената правних лица, 15.749, чинила су друштва са ограниченом одговорношћу (96,65%), правна лица организована као акционарска друштва имала су учешће од 0,74% и било их је 121, правних лица организованих у остале правне форме било је 230, са учешћем од 1,41%, а *остали* су чинили 1,20%, односно 195 правних лица.

Нерезиденти физичка лица су из земаља које су ДФЛ класификовали у високу и средњу категорију ризика, и то по једно лице из: Руске Федерације и Камеруна (процењени као висок ризик) и Израела (процењено као средњи ризик).

Нерезидената правних лица било је 40, и то: 34 лица из Црне Горе (процењена као средње низак ризик), два лица из Словеније (процењена као низак ризик) и по једно лице из Босне и Херцеговине (процењено као средње висок ризик), Словачке (процењено као висок ризик), Шведске (процењено као низак ризик) и Пољске (процењено као низак ризик).

Према наведеним подацима из Упитника, у целом сектору ДФЛ постоји једно нерезидентно правно лице сврстано у категорију високог ризика.

Као и у претходно анализираним периодима, није било значајних промена у структури странака по резидентности.

На основу анализе броја странака које су Националном проценом ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ означене као ризичне, закључено је да их на нивоу целог сектора има свега 1,42% (31 странка која се бави прометом злата, 14 које су приређивачи игара на срећу, 143 које су посредници у промету и закупу непокретности, 118 које се баве трговином робе двоструке намене, 27 које се баве производњом и прометом оружја и војне опреме, и 72 странке које се баве реекспортним пословима).

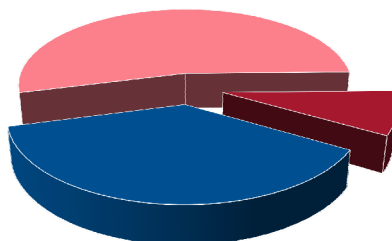
Приликом оцене структуре странака, као фактора који има утицај на изложеност ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ, у обзир се узимају бројни показатељи, попут броја високоризичних странака, странака функционера (домаћих и страних), високоризичних странака правних лица: са сложенем власничком структуром, с лицима из офшор географских подручја или с трастом у власничкој структури, са функционером у управљачкој структури, као и броја странака организованих као друштва са ограниченом одговорношћу, предузетника, броја странака које су Националном проценом ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ означене као ризичне и сл. Посматрањем наведених показатеља долази се до закључка да је изложеност ризику ниска, с обзиром на то да је појединачни удео сваког од њих у укупном броју странака у сектору финансијског лизинга низак.

IV. Структура странака по процењеном степеноу ризика

У оквиру сектора ДФЛ, странке су, према анализи ризика, подељене у три категорије – ниског, средњег и високог ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ.

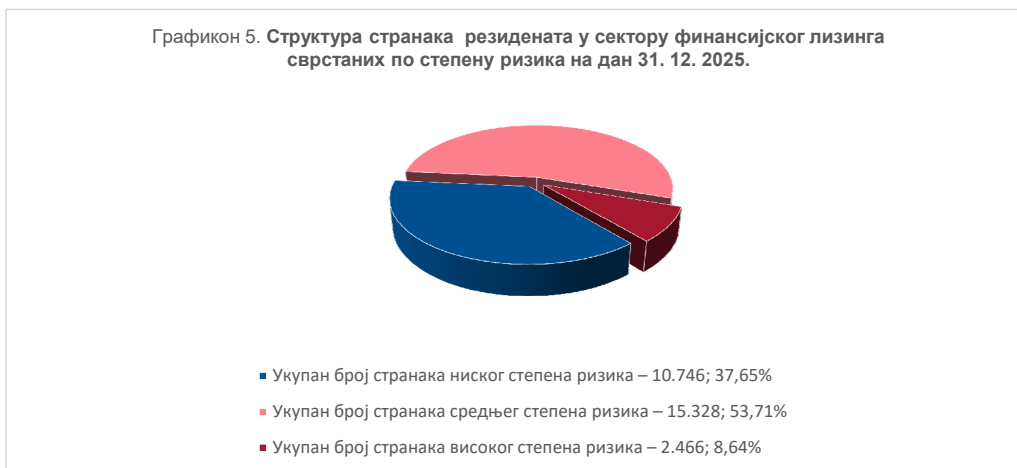
Највећи број странака сврстан је у категорију средњег ризика, и то укупно 15.364 странке, са учешћем од 53,75%. На другом месту налазе се странке сврстане у категорију ниског ризика – 10.750 странака, са учешћем од 37,61%, док се на трећем месту налазе странке оцењене као високоризичне, њих 2.469, које чине 8,64% укупног броја странака (Графикон 4).

Графикон 4. Структура странака у сектору финансијског лизинга сврстаних по степеноу ризика на дан 31. 12. 2025.

- Укупан број странака ниског степена ризика – 10.750; 37,61%
- Укупан број странака средњег степена ризика – 15.364; 53,75%
- Укупан број странака високог степена ризика – 2.469; 8,64%

На Графиконима 5 и 6 дати су прегледи структуре странака у сектору ДФЛ сврстаних по степену ризика, редом за резиденте и нерезиденте.

Највећи број резидената класификован је у категорију средњег ризика, и то њих 15.328, или 53,71%, а потом следе странке ниског степена ризика, којих је 10.746, или 37,65%, а најмање је оних класификованих у висок ризик – 2.466, или 8,64%.

Највећи број нерезидената сврстано је у категорију средњег ризика, њих 36, или 83,75%, четири нерезидента су сврстана у низак ризик, док су три сврстана у висок ризик. Структура странака високог ризика приказана је на Графикону 7.

Графикон 7. Структура странака високог ризика на дан 31. 12. 2025.

Међу странкама високог ризика, доминирају правна лица резиденти, и то 2.092 од укупно 2.469, која чине 84,73% странака сврстаних у категорију високог ризика.

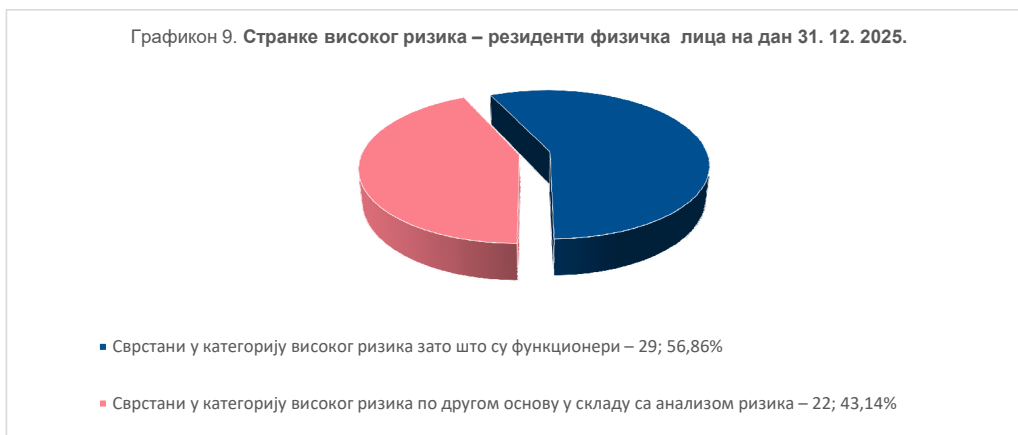
С обзиром на то да највећи број странака високог ризика чине резиденти правна лица, на Графикону 8 дат је њихов приказ према различитим основима за овакву класификацију.

Графикон 8. Странке високог ризика – резиденти правна лица на дан 31. 12. 2025.

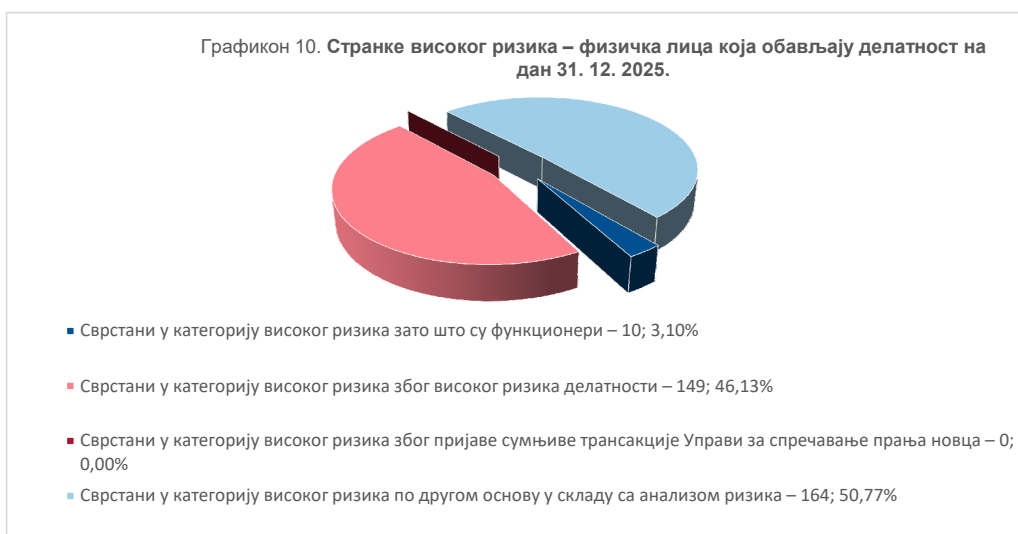

Највећи проценат резидената правних лица сврстан је у категорију високог ризика због ризика делатности којом се баве (више од половине, 57,21%). Преостали резиденти правна лица сврстани су у висок ризик због другог основа у складу са анализом ризика (16,19%), због тога што имају офшор правно лице у власничкој структури (7,52%), због сложене власничке структуре (7,01%), због високог ризика земље оснивача/стварног власника (6,11%), због функционера у власничкој/управљачкој структури (5,61%), због успостављања пословног односа преко пуномоћника, без физичког присуства странке (0,30%) и због пријава сумњивих трансакција Управи (0,05%).

Резиденти физичка лица који су сврстани у категорију високог ризика највећим делом су у наведеној категорији јер су у питању функционери (56,86%), док је 43,14% сврстано у ову категорију ризика по неком другом основу који је у складу са анализом ризика (Графикон 9).

Код предузетника (физичких лица која обављају делатност), највећи део њих сврстан је у категорију високог ризика управо због ризика делатности којом се баве (Графикон 10).

V. Структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке

Поједностављене радње и мере познавања и праћења странке примењују се на 10.484 странке, опште радње и мере на 15.630 странака, а појачане радње и мере примењују се на 2.469 странака. Према томе, процентуално, опште радње и мере се примењују код 54,68% странака, поједностављене мере код 36,68% странака, а појачане код 8,64% странака (Графикон 11).

У Табели 1 дат је преглед примењених радњи и мера код странака према резидентности.

Странке	поједностављене радње и мере праћења странке	опште радње и мере праћења странке	појачане радње и мере праћења странке	Укупно
Физичка лица резиденти	849	1.611	51	2.511
Правна лица резиденти	6.682	10.620	2.092	19.394
Физичка лица која обављају делатност	2.949	3.363	323	6.635
Физичка лица нерезиденти	0	1	2	3
Правна лица нерезиденти	4	35	1	40
Укупно	10.484	15.630	2.469	28.583

Упоредни преглед структуре броја странака по процењеним степенима ризичности и примењеним радњама и мерама на дан 31. 12. 2025. године приказан је у Табели 2

Ниво ризика	Број странака	Учешће	Радње и мере познавања и праћења странке	Број странака	Учешће
Низак	10.750	37,61%	Поједностављене	10.482	36,67%
Средњи	15.364	53,75%	Опште	15.632	54,69%
Висок	2.469	8,64%	Појачане	2.469	8,64%
Укупно	28.583	100,00%		28.583	100%

На основу анализе података из Упитника, закључује се да ДФЛ не примењују поједностављене радње и мере на све странке које су класификовали у низак ризик, већ на 97,5% странака ниског ризика. Појачане радње и мере ДФЛ примењују на све странке класификоване у висок ризик, док се на највећи број странака примењују опште радње и мере. Према томе, структура странака по примењеним радњама и мерама познавања и праћења странке углавном је у складу са структуром странака по процењеној категорији ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ, будући да се појачане радње и мере примењују на све странке класификоване у категорију високог ризика, док се опште радње и мере примењују на више странака него што је сврстано у средњеризичне, односно ове радње и мере примењују се и на један део нискоризичних странака.

У извештајном периоду није било раскида пословног односа услед немогућности спровођења радњи и мера познавања и праћења странке, док је у само једном случају дошло до одбијања понуде за успостављање пословног односа због немогућности извршења ових радњи и мера. Ни за једну странку с којом је успостављен пословни однос у анализираном периоду није било захтева за достављање података од стране Управе.

VI. Подаци о производима и услугама

Укупан број закључених уговора о лизингу у извештајном периоду је 24.122, што је за 911 више него 2024. године, док је од тога 5.463, или 22,64% уговора, закључено са странкама сврстаним у категорију високог ризика.

Уговора о финансијском лизингу где висина рате лизинг накнаде прелази износ од 1.000 евра за физичка лица у извештајном периоду било је 124, а 368 уговора о финансијском лизингу где висина рате лизинг накнаде прелази износ од 5.000 евра. У односу на претходни период, незнатно је повећан број закључених уговора о финансијском лизингу код којих висина рате лизинг накнаде прелази износ од 1.000 евра (јер их је на дан 31. 12. 2024. године било 117). Незнатно је смањен број уговора о финансијском лизингу где висина рате лизинг накнаде прелази износ од 5.000 евра (на дан 31. 12. 2024. године било их је 380).

У извештајном периоду, код 11 ДФЛ било је случајева где треће лице пружа јемство за примаоца лизинга, при чему је код свих веза између примаоца лизинга и лица које нуди јемство била јасна.

Ако се узму у обзир наведени подаци и чињеница да је делокруг послова ДФЛ веома ограничен и да се своди на финансијско посредовање између давалаца и примаоца лизинга, ризик по основу производа и услуга које сектор ДФЛ нуди је низак.

VII. Поверавање послова који се односе на радње и мере познавања и праћења странке трећем лицу

Вршење појединих радњи и мера познавања и праћења странке, свега један ДФЛ је поверио трећем лицу, и то банци, односно свом оснивачу.

С обзиром на то да је само један ДФЛ трећем лицу поверио послове који се односе на радње и мере познавања и праћења странке, процењује се да је, и према овом показатељу, изложеност ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ ниска.

VIII. Обука запослених

На основу одговора на Упитник може се закључити да су сви запослени у сектору финансијског лизинга упознати с последицама непримењивања закона и процедура којима је регулисано спречавање ПН/ФТ/ФШОМУ.

Обуке запослених углавном врше овлашћена лица или њихови заменици у ДФЛ. Под овлашћеним лицем, према ЗСПНФТ, подразумева се лице запослено код обвезника на радном месту са овлашћењима која том лицу омогућавају делотворно, брзо и квалитетно извршавање задатака прописаних овим законом, које није правноснажно осуђивано или се против њега не води кривични поступак, стручно оспособљено за послове спречавања ПН/ФТ/ФШОМУ и упознато с природом пословања обвезника у областима која су подложна ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ, при чему и његов заменик мора испуњавати наведене услове. ДФЛ обуке спроводе у форми радионица или у комбинацији радионица и учења на даљину (нпр. *e-learning*, вебинари и сл.), најмање једном годишње. Обучавање овлашћених лица/заменика врши се путем презентација, екстерних обука, семинара, конференција и предавања. Провере знања запослених који су прошли обуке врше сви ДФЛ, сем оних који су тренутно у поступку ликвидације.

Посебан АМЛ програм, односно апликацију у којој обавља послове у вези са спречавањем ПН/ФТ, на крају извештајног периода имало је 11 ДФЛ, док је један ДФЛ навео да је у процесу увођења наведене апликације. Исто тако, код десет ДФЛ овај програм, односно апликација омогућује и класификацију странака по степену ризика. Након провере података који служе за идентификацију, странке се класификују, при чему се посебно узима у обзир географски ризик, ризик странке, производа и трансакције, уз обраћање пажње на клијенте који су функционери, као и правна лица која имају сложену власничку структуру.

Сви ДФЛ примењују листе индикатора за препознавање сумњивих трансакција у вези са ПН/ФТ/ФШОМУ објављене на сајту Управе. Осим наведених индикатора, осам ДФЛ је у листе индикатора укључило и сопствене, као и у претходно посматраном извештајном периоду. Службене белешке о извршеним анализама трансакција које су, на основу индикатора које примењују

ДФЛ и искуства запослених, указивале на сумњу у прање новца у извештајном периоду сачинили су сви ДФЛ који су пословали (њих 12). Сачињено је укупно 3.238 службених бележака о извршеним анализама трансакција у извештајном периоду.

Сви ДФЛ користе листе означених лица, донете од стране Савета безбедности Уједињених нација и других међународних организација у којима је Република Србија члан.

У извештајном периоду није утврђен ниједан случај да је странка, лице које је покушало да успостави пословни однос, или било које друго лице с којим има или је имао пословни однос или других сличан однос – „означено лице”. Под термином „означено лице”, према Закону о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС”, бр. 29/2015, 113/2017, 41/2018 и 94/2024) подразумева се физичко лице, правно лице, као и група или удружење, регистровано или нерегистровано, које је означено и стављено на листу терориста, терористичких организација или финансијера терориста, као и на листу лица која се доводе у везу са ширењем оружја за масовно уништење и посебним листама на основу: одговарајућих резолуција Савета безбедности Уједињених нација или аката међународних организација чији је држава члан, предлога надлежних државних органа или на основу образложеног захтева стране државе. Под посебним листама подразумевају се листе на основу резолуција Савета безбедности Уједињених нација или аката међународних организација чији је држава члан, а које се не односе на физичка или правна лица, групе или удружења, већ на покретне и непокретне ствари које се доводе у везу са ширењем оружја за масовно уништење, као што су бродови, авиони и друго.

Сектор ДФЛ има адекватне информационе системе са успостављеним редовним извештавањем о ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ одговарајућег нивоа руководства и релевантних запослених задужених за управљање овим ризиком.

У сектору ДФЛ успостављени су ефикасни процеси идентификовања и процене изложености ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ, као и адекватни програми обука запослених о поменутом ризику.

IX. Организациона структура

Овлашћена лица, односно њихови заменици, поред послова у области откривања и спречавања ПН/ФТ/ФШОМУ, свакодневно обављају и друге послове. Код седам ДФЛ је у извештајном периоду било и промена у броју запослених.

У сектору ДФЛ углавном су дефинисане јасне линије одговорности за идентификовање, мерење, праћење и извештавање о ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ, а систем управљања овим ризиком заснива се на адекватним људским и

техничким ресурсима, те, према томе, адекватно утиче на контролу изложености ризику од ПН/ФТ/ФШОМУ.

Х. Достављање интерних извештаја овлашћеном лицу и извештавање Управе

У извештајном периоду, запослени у четири ДФЛ су овлашћеним лицима доставили укупно 86 извештаја у вези са сумњом у прање новца, при чему је 19 извештаја достављено Управи. Такође, у извештајном периоду ниједан извештај у вези са сумњом у финансирање тероризма није достављен овлашћеним лицима.

Управи је у извештајном периоду пријављено 25 извештаја о сумњивим активностима, а као најчешћи разлози за пријаву наводе се: сумња у стварног власника странке, ниска цена предмета лизинга, сумњиво пословање, негативне информације из средстава јавног информисања, сазнање да је стварни власник повезан са извршењем кривичног дела у вези с прањем новца.

Сви осим једног ДФЛ су се изјаснили да нису уочили околности које су утицале на повећање ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ, а које нису наведене у постојећим индикаторима за пријаву сумњивих активности (тзв. ризици у настајању), док се један ДФЛ изјаснио да је идентификовао околности као што је разлика у цени код увоза и продаје половних путничких аутомобила.

ХИ. Интерна ревизија и унутрашња контрола

У последњој години, код десет ДФЛ извршена је интерна ревизија послова у вези са спречавањем ПН/ФТ/ФШОМУ, док је код преостала два, вршена у претходној години, односно пре две године. Код десет ДФЛ интерном ревизијом уочене су неправилности, код шест су оне и отклоњене, док су се четири ДФЛ у тренутку извештавања изјаснила да рокови за отклањање неправилности још увек нису истекли. Код два ДФЛ нису утврђене неправилности.

Неправилности се углавном односе на: систем интерних контрола, делимичну неусклађеност интерних аката, погрешно бодовање клијената приликом њихове класификације, процес рекласификације, кашњење у спровођењу КУС евалуације (периодична провера прибављених информација, података и документације о странци и њеном пословању), непостојање аутоматског система АМЛ скоринга и сл.

Од постојећих ДФЛ, њих 11 се изјаснило да овлашћена лица и њихови заменици учествују у спровођењу унутрашње контроле и код свих се о резултатима унутрашње контроле извештава руководство. Код једног ДФЛ, без

обзира на то што овлашћена лица и њихови заменици не учествују у унутрашњој контроли, руководство се обавештава о резултатима унутрашње контроле. У протеклој години, код свих је вршена унутрашња контрола (не рачунајући оне који су у поступку ликвидације), при чему је код њих девет утврђено да постоје неправилности, док су се три изјаснила да нису утврдила неправилности. Утврђене неправилности најчешће се односе на: пропусте верификационог типа, квалитет достављене документације (нечитко попуњена, лоше скенирана документација), поступак утврђивања стварног власника, недоследности у примени интерних процедура и сл. Дати су рокови за отклањање утврђених неправилности и сви ДФЛ су их отклонили у остављеном року.

У извештајном периоду Управни одбор је обавештен о налазу унутрашње ревизије у вези са спречавањем ПН/ФТ/ФШОМУ код свих ДФЛ, изузев код једног, код кога је унутрашња ревизија започета у четвртом тромесечју 2025. године и на дан 31. 12. 2025. била је у току.

Извештајем спољног ревизора ова област је обухваћена код шест ДФЛ.

Као и у претходном извештајном периоду, не постоје дисциплински поступци који се воде против ДФЛ, односно њихових запослених, због проблема са интегритетом запослених (због учешћа у превари, крађи, корупцији и сл.).

С обзиром на све наведено, закључено је да је у сектору ДФЛ успостављен адекватан и свеобухватан систем унутрашњих контрола с механизмима који обезбеђују да одговарајући нивои руководства буду благовремено обавештени о одступањима од примене процедура како би се предузеле неопходне мере. Такође, ДФЛ периодично спроводе интерне ревизије које обухватају главне елементе управљања и контроле ризика од ПН/ФТ/ФШОМУ.
